

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Antiquitatibus Academicis Dissertationes

Conring, Hermann

Helmeftadii, 1674

Svpplementvm XXXIX. Ad pag. LXXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12929

ignoratione invexerunt. *Qua de re eruâtè scribit Stephanus Paschasius l. 3. Disquisitionum Francicarum cap. 3.* Non est mihi nunc ad manum Paschasii ille labor: ideoque quid ille asseruerit vel negaverit equidem nescio. Fortassis autem nec Launoyus aliud improbat, quàm quod fertur de quatuor Bedæ discipulis. Et verò nullus eorum quatuor Bedâ fuit magistro usus. Et si Rabanus & Joannes Scotus illi, quorum hodieque celebris est memoria, credantur Parisiensem Scholam auspiciis Caroli Magni instituisse, etiam hoc utique fabulosum fuerit: uterque enim floruit demum filiis Ludovici Pii Imperatoris rerum porientibus. Haftenus igitur etiam me adstipulatorem habeat Launoyus. Multum cœteroquin tribuo viri iudicio: utpote quod abunde ille mihi probavit eximiis aliquot libellis, quibus fabulas nonnullas Ecclesiasticas, in vulgus receptas, masculè explosit.

SUPPLEMENTVM XXXIX.

Ad pag. LXXIX.

Ioannem Erigenam fuisse gente Hibernum, adeoque ex vetere non autem Britannica Scotia oriundum, jam tum docuimus Supplemento xxxi pag. 281. Eundem vixisse aliquamdiu in Gallia, Carolo Calvo Rege, præter Sigbertum Gemblacensem in *Catalogo cap. 95*, narrant etiam Matthæus Westmonasteriensis in *Floribus Historiarum* quos vocat, ad annum DCCC LXXX, & Guilielmus Malmesburienfis *l. 2. de gestis Regum Anglorum cap. IV* alique. Adducam verba quædam solius Matthæi. *Eodem anno venit in Angliam Magister Joannes, natione Scotus, Vir perspicacis ingenii & facundie singularis. Hic dudum relicta patria ad partes Gallicanas transiens, Carolumq; Calvum adiens, atq; in magna ab eo dignatione susceptus, individuus comes ei fuerat & mensa & cubili.* Alia quæ adduntur prætereo. Versos

Versos porrò ab illo Joanne Dionysii Areopagitæ libros, qui feruntur, ex Græco, jubente Carolo Rege: testantur præter Matthæum etiam Sigebertus & alii, estque illa versio etiamnum superstes. Librum illius novemdecim Capitibus constantem *de Vna prædestinatione*, etiam superesse in Bibliotheca Corbejensi, scribit Sirmondus *ad Tom. secundum Concilior. Galliarum pag. 681.* Utrum autem ille publicatus sit typis, nescio. Tantùm Synopsis, sive excerpta potiùs, illorum novemdecim Capitulorum edita sunt in libro, Lugdunensis Ecclesiæ nomine contra Joannem illum acerbissimè & satis iniquè, pro causâ Gotteschalci ejusq; doctrinæ de Prædestinatione scripto. Hujus libri autem Lugdunensis verus autor creditur vulgò esse Florus Lugdunensis Diaconus. Nec sinè causâ: quoniam id videtur Westmonasteriensis quoque affirmasse. Vidi tamen in Suecia degens in Bibliotheca Regia Serenissimæ Christianæ manuscriptum eundem librum, attributum Igomaro Viennensi Episcopo. In cujus calce legebatur. *Hoc epitaphium composuit Joannes Scotus, licet sapienter hæreticus tamen.*

Hic jacet Igomarus cleptes & semper avarus.

Hoc unum fecit nobile quod perit

Esse autem hoc epigramma Joannis illius, haud equidem negaverim. Arguit enim, auctorem & lepidi fuisse ingenii & Græce non indoctum: talem vero depinxit Joannem Westmonasteriensis, varia ejus jocosè dicta factaque commemorans.

Ab eodem præterea Joanne Scoto *de Eucharistiâ* esse scriptum librum, in eandemq; planè sententiam, quam tunc temporis defendit Rattramus, (qui perperam Thrite-mio atq; vulgo nunc audit Bertramus) Corbejensis mona-

chus, oppositumq; adeo illi quod tunc inualescebat *ἡ μὲ-
τριοσίωσις* dogmati, liquet ex iis quæ Lanfrancus *contra Beren-
garium* scripsit *cap. 4.* Meminit autem ejus & Philippus Ber-
gomensis in *Supplemento Chronicor.* ad annum 880. Verùm ille
libellus forte pridem interiit: quia scilicet in Synodo Ver-
cellensi, contra Berengarium coacta, *lectus & damnatus* fuit
Lanfranco teste: imo & Romæ combustus, si aliorum credi-
mus narrationibus. Frustrà sanè sunt, qui suspicantur li-
brum qui hodieq; superest Ratramni nomine, esse Joan-
nis Scoti: quum jam Sigeberti Gemblacensis ævo Ratram-
nus illius auctor citra controversiam fuerit habitus, & do-
ctissimo Usserio *cap. XI. Historia Gotschalciæ* teste, tum in Sa-
risburiensi tum in Benedictini collegii apud Cantabrigienses Biblio-
theca superfit Ratramni, præter alterum de Anima, unus
de *Nativitate Christi liber, in quo eandem, quam in libro de Corpore
& Sanguine Domini tradidit, doctrinam propugnat.* Non enim
à vero id alienum esse dixerim, etsi liber ille, qualis est edi-
tus *Spicilegii tomo primo* à Luca Dacherio Benedictino
monacho, nihil tale habet: sed illaudabili haut insolito
tamen studio id esse omissum, vero est similius.

Non mirum autem est, Joannis Scoti librum illum peri-
isse, quia simile fatum passus est ejusdem cum Scoto & Ra-
tramno sententiæ liber Amalarii Diaconi & Scoto coevi
Chorepiscopi Trevirensis; perierint item Rabani Mauri
Archiepiscopi Moguntini liber ad Eigilem, non Fuldensem
sed Prumiensem Abbatem, ut & fortasse quidam Heribaldi
Autissiodorensis Episcopi liber: quandoquidem scil. visi fu-
erunt non convenire *ταῖς χριστιανῶν δόξαις*, quæ post prævalue-
runt. Post inquam. Illam enim Ratramni & Scoti doctrinam
illius ætatis saltim quam multis visam esse veriore, do-
cere potest vel sola auctoritas eam tunc defendentium,
Rabani

Rabani cum primis, & Joannis Scoti. Fuit enim utriusque summa tum existimatio. Quod de Joanne Scoto ipsemet ejus iniquus adversarius, sive Florus sive Igomarus, satis prodit, quando ait: *Quia à multis idem homo quasi scholasticus & eruditus admirationi habetur.* Rabani per Germaniam cum primis & Galliam universam, summam fuisse existimationem, citra controversiam est apud omnes. Hunc autem ipsum Paschasio Ratberto opposuisse suam ad Egilum Epistolam, perquam mihi si verosimile ex hisce verbis *Epistola ejusdem Rabani ad Heribaldum Autissiodorensem Episcopum cap. 33.* quam post Stevartium optimâ fide edidit cum Reginonis *de Ecclesiasticis disciplinis* opere, vir de antiquis Ecclesiæ monumentis optimè meritis ac longè doctissimus idemque amicus noster Stephanus Baluzius. *Quidam nuper de ipso Sacramento corporis & sanguinis Domini, non rite sentientes, dixerunt, hoc ipsum corpus & sanguinem Domini, quod de Maria Virgine natum est, & in quo ipso passus est in cruce, & resurrexit de sepulchro, idem esse quod sumitur de altari.* (Hoc autem omne tunc unus libro edito docuerat Paschasius) *Cui errori, quantum potuimus, ad Egilum Abbatem scribentes, de Corpore ipso quid verè credendum sit, aperuimus.* Possit verò, eam fuisse Rhabani sententiam, etiam ex eo colligi; quod (ceurectè advertit Baluzius) *l. 1. de Institutione clericorum cap. XXXI* doceat, Corpus Domini Eucharisticum in alimentum corporis nostri redigi, quemadmodum olim locuti fuerant S. Justinus & S. Irenæus: imò quod Heribaldo quærenti, *utrum Eucharistia postquam consumitur & in secessum emittitur more aliorum ciborum, iterum redeat in naturam pristinam, quam habuerat antequam in altari consecraretur: non dubitaverit respondere, superfluum esse hujusmodi quæstionem, cum ipse Sal-*

vator dixerit, Omne quod intrat in os, in ventrem vadit & in secessum emittitur. Quod ultimum ejus responsum Berengarii tempestate diffamari cæpit, nescio quo Stercoronistarum hæreticorum titulo, & Græcis impu-
tari: ceu videre est apud Algerum *de Sacramento Eucharistie l. 1. cap. 1.* imo quasi nunquam antehac auditum proclama-
ri, ut habetur in libello anonymo *de Eucharistia* quem ex Schedis Sirmondi produxit in lucem Cellotus: cum tamen pridem ita fuisset locutus ipsemet Origenes *ad cap. XV Matthæi*, & fortassis hinc *Græca hæresios* titulo placitum illud infamaverit Algerus. Ut cunque verò se habeant illa Rhabani; quandoquidem vir ille, isthac ætate per Germaniam Galliam alibiq; summi habitus pretii, non dubitavit talia profiteri publicè, & quidem docere isthac viros magnos, qualis utique fuit Heribaldus, imo & Eigil, utpote qui ita à Rhabano institutus factus mox fit Archiepiscopus Senonensis: quandoquidem etiam apud ipsum Carolum Calvum Regem in summa fuerit opinione & gratia Joannes Scotus: equidem haud dubito affirmare, saltem apud Regem ipsum Carolum & Episcopos Germaniæ Galliæq; eruditiores quam multos, Ratramni doctrinam haud malè tunc audivisse. Non sanè legere est, tunc quidem temporis, sive in Concilio aliquo, sive aliàs, quenquam post Corbejensem Paschasium illi placito adversatum esse. Ex adverso in plærisque seculi noni scriptoribus occurrunt quamplura Ratramnica. Fortassis tamen isthuc trahenda sunt virulenta illa convitia à Remigio Archiepiscopo Lugdunense, homine impotentis animi & calami, in Amalarium (qui perperam à nonnullis credi solet idem esse cum Amalone Remigii antecessore) indignis modis jacta, primà Epistolâ de negotio Gotschalcano scripta. *Multum molle*

lesse & dolenter accepimus, ut Ecclesiastici & prudentes viri tantam injuriam sibi metipsis fecerint, ut Amalarium de fidei ratione consulerent: qui & verbis & libris suis, mendacis & erroribus & phantasticis atq; hereticis disputationibus plenis, omnes pene apud Franciam Ecclesias, & nonnullas etiam aliarum regionum, quantum in se fuit, infecit atq; corrupit. Vt non iam ipse de fide interrogari, quam omnia scripta ejus, saltem post mortem ipsius, debuerint igne consumi; ne simpliciores quique, qui eos multum diligere & legendo frequentare dicuntur, eorum lectione & inaniter occuparentur & perniciose fallerentur ac deciperentur. Hæc inquam fortassis accipienda sunt de Amalarii cum aliis scriptis tum illo libro quo *metuōias* oppugnaverat: certò enim haud asseveraverim. Quanquam oppugnatam ab illo esse *metuōias*, non equidem dubitem Sorbonico etiam Duvallio attentiri potius quam Usserio credere, Amalarium præfuisse *metuōias* dogmati, eoq; ejus de Corpore & sanguine Domini de iuramenta (ita loquitur *Hist. Gotschalctiana* cap. VIII, pag. 133. editionis Hanoviensis) ab Episcopis esse damnata: præsertim quoniam cum passim alibi, tum in ipsa statim Præfatione operis de Ecclesiasticis officiis etiamnum supersitit, legantur nonnulla *metuōias* dogmati *Maßpöckelw* adversantia. In quæ tamen nec adversarius Agobardus animadvertit libro illo singulari quo acriter libros istos Amalarii oppugnavit: quia nempe etiam ipse existimavit, reperiri Corpus & sanguinem in Eucharistia non nisi mysticè.

Cæterùm isthæc omnia, fateor, nihil ad argumentum hoc nostrum de Scholis faciunt. Speraverim tamen hanc etiam antiquitatis Ecclesiasticæ eruditionem, nec inutilem, nec quamvis alieno institutam loco, ingratam saltim aliquibus futuram.